SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:574

av Mathias Bengtsson (KD)

Skyddsjakt vid fäbodar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enklare tillåta snabba skyddsjaktsbeslut vid fäbodar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett land som stoltserar med en rik historia och tradition av fäbodbruk. Fäbodarna utgör i delar av vårt land en stor del av vårt kulturarv och bidrar till att bevara den biologiska mångfalden. Tyvärr hotas dessa få kvarvarande kulturskatter, som fortfarande håller betesdjur under sommarhalvåret, av de ökade rovdjursstammarna och i synnerhet av vargen.

Sommaren 2023 inträffade flera allvarliga händelser i Prästbodarna, i östra Rättviks kommun, som belyser problemet. Fäboden är en av Sveriges största öppna fäbodvallar med över 80 betande boskap som hästar, kor, getter och får. Flertalet av dessa är utrotningshotade husdjursraser. Den biologiska mångfalden på fäboden är enastående, med en rikedom av olika arter, inklusive inte mindre än 11 olika dyngbaggearter. Dessutom brukas en grannfäbod med runt 35 kor, vilket gör området till ett unikt centrum för biologisk mångfald och kulturarv.

Det är här den stora utmaningen uppstår. Prästbodarna är ett område med den högsta koncentrationen av våra stora rovdjur i länet med björn, lo, järv och varg. Observationer av varg har blivit allt vanligare på fäbodvallen under dygnets alla timmar, vilket märks på både djur och brukare med oro och stress. Att rovdjurssäkra området är en omöjlighet, och att flytta djuren från platsen skulle äventyra djurhållningen och den biologiska mångfalden på ett mycket negativt sätt.

Efter tre dokumenterade direkta attacker med dödlig utgång på får och mjölkgetter, samt misstankar om ytterligare attacker genom skador på djur som upptäckts vid veterinärundersökning, beviljade länsstyrelsen, i enlighet med gällande regelverk, en kortvarig skyddsjakt på varg i Prästbodarna.

Under pågående skyddsjakt skedde ytterligare attacker och en ny ansökan om förlängd skyddsjakt fick lämnas in innan en varg fälldes. Det var dock en vargtik som fälldes i stället för den hane som tidigare via DNA-test visat sig vara ansvarig för attackerna. Efter fortsatta rapporter om fler vargar i området ansökte fäbodbrukaren på nytt om skyddsjakt men fick avslag på ansökan eftersom samtliga djur flyttats till annan betesmark. Detta trots att både ögonvittnesskildringar och kamerabevismaterial visade att minst sju vargar fortfarande rörde sig i Prästbodarna.

Sommaren 2024 bekräftades återigen problemet när en omfattande attack inträffade i Knåpbodarna, utanför Östbjörka i Rättviks kommun. Tolv får dödades och flera lamm skadades så svårt att de fick avlivas, trots att fäboden var omgiven av ett av länsstyrelsen godkänt rovdjursavvisande elstängsel på 6 000 volt. Händelsen visar att även de åtgärder som staten själv förespråkar inte alltid räcker för att skydda tamdjuren mot vargangrepp.

Det har länge varit tydligt att vargstammen i Sverige måste minska kraftigt av flera skäl. De upprepade attackerna mot fäbodar utgör dock ett akut problem som sätter fingret på att skyddsjakt måste tillåtas snabbare och i högre utsträckning kring fäbodar. Genom att överväga enklare och direkta skyddsjaktsbeslut vid fäbodar kan vi säkra en hållbar framtid för både människor och djur i våra fäbodar. Rovdjuren får inte äventyra fäbodarnas fortsatta överlevnad.

Mathias Bengtsson (KD)